
Mátyus Melinda

AZ ENYÉM

CSALÁDI ISTENBIZONYÍTÉKOK LEGINKÁBB
GYÓGYÍTÁSOK

Harminckét éves vagyok, és az enyémet még nem írtam be.

De utána néztem, Lidia harminchét, nagymama huszonöt és anyám harminchárom volt a bejegyzéskor. Nem késtem el.

Kétszer próbáltam.

Nagymama kezdte-végezte, mikor írsz te is, mindenben segíték, kivésem a Bibliát a vitrinből.

És magadra hagylak. Ameddig akarod, egy egész órára. És madártejet készítek.

Nagymama, én nem vagyok varázsló. Vagy boszorkány. Ha megtörténik, leírom, de nem tőlem függ. Az ilyesmit az ember csak hagyja, csorogjon, zuhanjon. Ahogy te Kolozsváron.

Befelé fordult, összesúroltuk a sok kétségbeesést.

Nem akarja, hogy róla, azt akarja, hogy rólam. De értse meg, hogy rólam sem, még nem jött el az én időm.

Tele vagy titkokkal, Melinda, messziről látszik.

Ahogy fordulsz, beszélsz vagy törülközöl. És ahogy lavírozol a rokonok között, mikor komolyan kellene válaszolni.

Hogy mikor mész már férjhez, hány saját gyereked lesz, és milyen valóságuk.

Megfogtam nagymama vállát, és visszafordítottam.

Újramelegedtünk.

Én még tapasztalatokat gyűjtök. Huszonkilenc évesen honnan tudjam, mekkorára nőhet a pillanat. Mert, látod, neked sem magyaráztak semmit, és nem is sürgettek.

Mégis belekerültél.

Mindent tudok. Hogy angyalok érkeztek hozzád, egy egész regament, lökdösődtek, elállták az utadat, a pillanatodban mégis félreszöktek.

A fenekednél megbillentettek, és te száguldoztál, száguldoztál, nagymama, és másokat is vittél.

Leginkább gyermekeket. Anyámat és a fiúcskát.

Én is erre várok. Hogy bénuljak le nyelvestől, szívestől.
És a világosságban dagadjak tovább, a szemgolyóm is fáradjon el, ak-
kora legyen a boldogságom.
Nagymama megnyugodott. Megint fogtuk egymás kezét.
Megsimogatta a mellemet, a hasamat, szűz vagy, Melinda, kérdezte.
Nem vagyok, ez volt az utolsó rendesebb beszélgetésünk.

Egy évvel később nagymamával új tárgyak érkeztek hozzánk, két háló-
ing, egy tollpárna, két horgolt csipketerítő és a családi Biblia. Ez nem ke-
rült a könyvespolcra.

A csipketerítőt apám bojkottálta, anyám védte, tudod, hogy érezze jól
magát.

Esetleg emlékezzen, mondta két évvel később anyám. Demiafenére em-
lékezzen, apám szerint nagymama úgyis csak Kolozsvárra, semmi másra.

Mindegy, apámnak nincs beleszólása.

Az én anyám, mondta anyám, engem sem kérdezett, pedig az én szo-
bámba költöztette.

A vasárnapokat otthon töltöm, tizenegyharminctól este hétig. Istentisz-
teletről érkezem, utána családi ebéd és veszekedés, és a legeslegvégén a pi-
hengetés nagymamával.

Melinda, látom, hogy valami, kezdte anyám, de miből látod, és hallgatunk.

Apám az asztalfőn, én az anyám helyén, mert nagymama évek óta az én
helyemen, és anyám összevissza, mikor hol. Általában fiókok közelében.
Teszi-veszi a késeket, villákat, és közben mindenre figyel.

(készülődés)

Nagymama mellett kötöttem ki, halála előtt az ötödik évben. Amikor
hozzánk költözött. Billegetőztünk felfele az utcán, éppen csípőműtétre ké-
szült, és az égvilágon mindenki megelőzött, nagymamának előre köszöntek,
és ő végig Oroszországra gondolt. A papunk szakasztott Imre. Szakasztott
nagyapád.

Tíz méterenként megálltunk, álltunk, vihorásztunk és mentünk tovább.
Ezentúl csak mi ketten.

Ketten. A kapuban döntöttük el, hogy anyámmal nem lehet, anyáddal
nem lehet, anyád csak hallgat. Mint aki megkukult.

Úgyhogy, ezentúl ketten, mondtuk anyámnak, csak őt kellett visszautá-
sítani, apám nem tolakodott.

Nem is értem, miért jár templomba.

Melinda, látom, hogy valami. De így más, hogy nagymama, neki mindig válaszolok.

Miből látod, kérdeztem.

Hogy csórén napozol, abból. A múlt héten is csórén napoztál, és azelőtt is.

Mindenkinek vannak furcsa szokásai.

De így mi lesz a bejegyzéssel?

Erre mindent levetettem, pólót, szoknyát, bugyit, látod, milyen barna vagyok, egész nyáron erre hajtottam, erre a barnaságra, de látja valaki más is, érdeklődött.

Csak nem szeretem, ha a testem bevonaleződik, mondtam, ha mindenféle vonalak rám ragadnak, melltartósak, bikinisek, pántosak, pánt nélküliek. Vékonyak, vastagok.

Behuzaloznak, és örökre így maradok.

Az ujjával megrajzolta, bikinivonal, melltartó, itt és itt, a megkötős itt, ha magasabb, az a leszorítós, akkor itt. És ez lenne a pántnélküli helye.

De látja valaki más is ezt a szép barnaságot?

De egyáltalán nem ez a kérdés, mondtam.

Forgoldj kicsit, balra, balra, még egyszer, még, forduljfordulj. Én soha nem forogtam csórén, lamentált nagymama, én csak a táncban, nagyapáddal.

Nagymama teste hullámszerűen kezdett, nagymama így sír, a feje búbjától a talpáig, magamhoz öleltem, a taknyanyála rám kenődött, és csorgott lefelé, hozok vizet, mondtam, nem is tudom, mondta nagymama, az arcunk és pihéink összeragadtak, átkozott Oroszország, átkozottoroszország, átkozottoroszország.

Elvettedaboldogságomat.

Láthatod, hogy a kaput is bezárom, mondtam. Amikor a tévében beindul apám Straussa, én csak akkor. Egy órán keresztül dülöngéltek a fotelokban, még pisilni sem mentek. Elsötétítik a házat, és ordít a keringő. Én csak akkor. Az ajtót rátok zárom, és napozok.

(első pillanás – játékos)

(a lélek váratlanságairól)

Mától nem eszem disznóhúst.

A bejegyzés szélén lebegtem, láttam és hallottam magam, széles amplitúdókkal beszéltem, nem eszem disznóhúst, anyám helyén ültem, apám

az asztalfőn, és nagymama az én helyemen, tovább beszéltem, csak zöldség és gyümölcs jöhet szóba. Más húst hiába is kérnék, nem szokás kétfélet.

Bemegyek és leülök a régi asztalomhoz, két színnel fogom, kézzel és zölddel. És hopp, az ezerötszáz oldalban rögtön rám találnak.

Jánoshoz terveztem, a második lehetőség a Jelenések volna.

De az vagynemaz, csoda vagynemcsoda, valami nem stimmel, mert beszorultam, és nem repülök.

A szerelmes részeket zölddel fogom, az összekötő szavakat kézzel. Az *Énekek éneke* is a lelkembe pillant, oda is lehetne. De ejtettem.

Mert az én mátkám nem az enyém.

Jó, legyen krumlipüré, mondtam. Akkor anyám előrukkolt, vörös káposzta is van, akkor vörös káposzta, legyen az. És utána kávé.

Valamit rosszul csinálsz, Melinda.

Igazuk volt. Mert akkor huszonnyolc voltam, és még mindig semmi, én nem vallásos alapon, mondtam. Csak nem szeretem a disznóhúst.

Már huszonnyolc vagy, Melinda, és még mindig semmi. Valami igazán jelentős.

Halálos beteg voltál, de meggyógyultál, két felvételig nem sikerült, de kettő igen, és pont a neked valók.

Márminthogy, kérdeztem, hát irodalomésteológia, a legjobb kombináció, aha, mondtam, pontosan tudom, miben vagyok.

A tested is melankolikus, lelassított film vagy, inkább félbemaradt elbeszélés. Ha rossz a hangulat, akkor mond ilyesmiket anyám, leginkább családi eseményeken.

Félig veszem szívre. Mert megbánja, és maguktól helyreigazítódnak a dolgok.

Utána apám slágere. Az első mondatai még velünk, az asztallal, a disznóhússal és anyám mondataival. De apám ilyenkor egy nagy darab beszéd, két perc, és legyőzi anyámat.

Hogy amikor az autóbusz tetején utazott értem.

Az autóbusz tetején utaztam értem, mi kórusban kísérhetnénk, anyám, nagymama és én.

Hogy penicillin kellett, megmondták kerekperccel, ha nincs penicillin, meghal a leánka, penicillin persze nem volt.

Az egész országban semmi penicillin.

És akkor az a szovátai gyógyszerész. Elment apám irodájába, egyenest a gyár közepébe, ha akarja apám, rögtön intézkedik, apám nagyon akarta, mert a szovátai gyógyszerész testvére éppen a gyógyszergyárban főnök. És ott a sok barát, mind a gyógyszergyárban, a szovátai gyógyszerész mindenkit ismert.

És mindenki mellénk állt, egész Szováta és fél Vásárhely, mindenki mindenkiel összefogott, a gyógyszerész a testvérel, a testvére a főnökével, felmentek a minisztériumig.

És megszerezték.

Apám az arcomat fürkészte, ilyenkor nem szabad félrenézni, mert végig sértődik, és jogosan.

Végül is a busz tetején utazott.

Néztem apámat, a szürkés-kék szemét. Mikor hallgat el végre.

Aznap telis-tele volta a busz, de a gyógyszer aznap kellett, mi legyen, mi. Nem várhatta apám, hogy még szaladjanak is hozzám a penicillinnel, be a fül-orr-gégészetre.

A sofőr nem látta apámat, hogy apám a busz tetején, rögtön hátrament volna. Leszállította volna apámat.

És itt jön a beszéd nagy szünete, apám levegő után kapkod, szela, szela, szela, szela, mondom magamban.

Apám nyomult az első ajtónál, aztán a hátsónál, de semmi, akkor hátrarahant a tűzoltólétrához, a bűdös kipufogó fölé.

Felmászott a második fokra, és a penicillin időben megérkezett.

A professzor nyomkodta a fejedet, akkora volt, mint egy hordó, a sok bűdös genny a plafonig spriccelt.

És látod, most is melletted állunk. A körülményeid nem olyanok, mint másoké.

Hanem ilyenek, apám a könyvtárra mutatott, a világirodalomra, a magyar irodalomra és a háromkötetes Erdélyre.

Nem is dolgozol, mégis mindened megvan.

Anyám közbeszólt. Hogy hátadiakónia. De apám szarik a diakóniára, két egyetemi diplomával ne ennyit.

Namost, gondoltam. A szobámba rohantam.

Nagymama rég a paplan alatt, soha nem bírta a feszültséget.

Semmi baj, Melinda, eljön az időd.

Játszodjuk az egymondatosat. Amit kilencéves korodig, mielőtt belebolondultál a sok olvasásba, és onnantól sluszpássz az ágyadba költöztél. Csak forgattad a lapokat, a kicsi fejed eltűnt a családból.

A legelső mondatot nagymama szokta, utána egyet én, és megint nagymama, és így a végtelenségig, én vihogni szoktam és nagymama bőgni.

Az utolsó mondatba kapaszkodni, ez volt a szabály. Valami kicsivékony fonálba, egy szóba, biztos van ott valami, és a végére összeragad egy történet. Egy kövéretkövér, visítotam, jólegyenkövér, nagymama mindent rám hagyott.

Mindig a tornánál kötöttem ki, a talajnál. Mert a gerendából teljesen kiábrándultunk. Nem lehetett leesni, hiába rajzoltuk meg a körvonalakat. Négyen versenyeztünk, de csak én jártam tornakörre. És hétvégi balettre. Nem jó a spicced, nem elegáns, hálásak voltak, végül is én jártam tornakörre, a legkisebb hibákat is javítottam, a sarkadat jajfennebb, még, mégsookkal.

És este bementem a játékba, egy hosszú flikflak, és a hídból talpra érek, és a végén az a magas művészbukfenc.

Nagymama stoppolt, nem-nem, ennyiszer nem ismételhettek, ezt milliószor hallotta már, de azt hittem, örülsz, mondtam. Örülsz, hogy én vagyok a legjobb.

Te is mindig Oroszországról.

Az más. Az udvar pont odaér, és a Küküllő is. Az a Donba.

Utolsó évre mindketten belefáradtunk, és ezen csúsztuk el.

Összefüggéstelenül beszélünk, lassan vagy gyorsan, mindig szórakozottan. Összekapcsolásról szó sem lehetett. Két történetet kapartunk össze, egy soványat és egy kövéret, az enyém a kövér, jajmegintnyertem, mondtam. De tiszta hiába nyertem, nagymama az orrom hegyébe súgta, bele a két lyukba, hogy jól felszívódjon, tiszta hiába nyertem, mert nem nyertem. Mert nem ér össze a kettő, a kövér nem ér a soványba.

Ilyenkor csiklintgattam, nagymama kacagott, fetrengett, ezt egyáltalán nem bírta, amikor én a talpát, pont a közepét, jajnembírom, jajnecsiklincs, de karcolgattam tovább, nenenene, hangosan kacagott, fejezdbefejezdbbe, jajistenem, olyan szépen kacagsz, de fejezd be. Most.

A szabály elfogyott, én megmondtam előre, mondta anyám, hogy nehezítetek a szabályon, hogy érjen is valamit az egész.

Te kezd, mindig te kezdted.

Apám még a konyhában, a nagy beszédében, mi nagymamával bő tíz perce hallgatóztunk. Hogy ez csodaszor, ez a penicillin, megváltoztatta a világ folyását. És még így is, hogy ugye penicillin, milyen kevésen múlik minden. Ez a szaros élet. Anyám befejezte a sajátját, a lelassított filmet és

a melankolikus testemet, és hogy huszonnyolc vagyok, és végre valami komolyat.

Örült, hogy megettem a vörös káposztát.

Zárd be, súgta nagymama, a kulcs a helyén. Semmit nem változtattam a berendezésen. Ezt az egyetlen csipkét tettem az éjjeliszekrényre, de semmi mást, íróasztal, könyvespolc, minden a helyén, ez a te szobád, jó, bezárom, mondtam, és visszarohantam az ágyba.

Csak ne volna nagymama két hideg talpa.

Kezdte. Láttam Imrét, éjfélig szeretgetett és eltűnt.

Mégsem tudok játszani, mondtam. Mert a bejegyzésre készülök. Mindent előkészítettem, késsel és zölddel fogom.

De mondhatod szabály nélkül, csak úgy beszélj, mondatokat mondjál vagy szavakat, hát ezaz, mondtam, nem tudok figyelni, perszehogynem tudsz, ha egyszer benne vagy, még ez sem biztos, mondtam. Mert beszorultam.

Csak beszélj, és egyszer csak kiszabadulsz, pont erre gondoltam, beszélek és várok, nem figyelek a zsibbadásra.

Semmitől ne félj, fénytől, sötétségtől, levegőtől, a sötétségtől pláne ne. Te mindent előkészítettél. Énekelhetnék is neked, mondta, nem, ne énekelj, csak szuszogj.

Újrakezdem, mondta.

Nagymama: *(Én a régi szabállyal, hogy egy mondatból továbbviszünk egy szót)* Láttam Imrét, éjfélig szeretgetett, és megint eltűnt.

Én: *(Én csak úgy beszélek)* Hosszú olvasásban volt, a főasztalnál, valami sajtót olvasott, főleg magánhangzókat, a hallgatóság beletapadt, de nem bánta. Repkedett.

Nagymama: *(Az olvasást mondom tovább)* Csendben váltunk el, nem rioltottam, nem csináltam színházat, meglásd, Ida, ilyesmiket mondott, én mindig hosszú leveleket, örökkéig és gyorspostával.

Én: Mindenkit otthagytunk, az ajtóból visszanéztünk, és a hallgatóság református énekekkel válaszolt.

Nagymama: *(A visszanéztünket mondom)* A vonatablakból, örökkéig, énéste, és minél hosszabbakat, ordította, tudom, ordítottam, mert én is, én is örökkéig, ordítottam, ahogy a torkomon kifért, egész éjszaka vonatok indultak, egyik a másik után, megvártam az utolsót is, és mindenkinek in- tettem. Reggelre begyulladt a torkom.

Én: Ablakokat számoltunk, mennyi galambszar, az utca egyik végétől a másikig, és az ablakpárkányokon is, tetőtől talpig bizsergettünk, mennyi szépség, hát gyermeknap volt, és ilyenkor mindenhol lufimaradékok, színes cukorkák és rágógumik, a gyermekek teledobálják a várost.

Nagymama: (*A tetőtől talpigot mondom*) Tetőtől talpig lenyomorodtam, és sokfelé estem, a testrészeim megutálták egymást, különváltak és kalimpáltak, öt percig a bal karom, öt percig a jobb lábam, a seggem az állomás felé indult. Elszéledett.

Nagymama: (*Mégis mást, a dobáltunkat*) Megdobáltam a vonatot. Te ostoba szaros katona, azzal a két nyálas füleddel, az én hasamban a gyermek.

Én: Elkötöttünk egy biciklit, felültetett és száguldoztunk.

Nagymama: (*A száguldoztunkat*) És te száguldozol Oroszország felé.

Én: (*A boldogság könyvét*) ismered, kérdeztem, tavalyi kiadás, olyan sárgás borítós, valamilyen Lisa munkája, azt hiszem, fotó, nemnem, mondta, nem Lisa és nem fotó, egy szájbarágós kollázs, nem bírom, mondtam, a biciklirúd vágja a seggemet.

Nagymama: (*A boldogságot folytatom*) Hazaértem a doktorék házába, és mindenkire beszélni kezdtem, eddig a hasamban volt a boldogságom, mondtam a doktornak, de már nem akarom, csak nyugodtan, mondta, felmegyünk az emeletre, a kecskére ültetett, egyelőre csak megvizsgáljuk, asszonyom is felkísért, és a szakácsnő is, mindenki feljött a rendelőbe, a rendelő olyan tiszta, mint a mennysország, én takarítom, én vikszolom mindenféle csodaszerrel, eddig azt hittem, eddig mit hitt, kérdezte a doktor, hogy ez az én boldogságom, a gyermek a hasamban, de lüktet, átok lett belőle, a szakácsnő fogta a kezemet, csak türelmesen, mondta a doktor, és nem lesz semmi baj, ha szépen és türelmesen, minden nő átesik ezen legalább egyszer, és felnyúlt.

Én: Behajtottunk balra, ez milyen utca, kérdeztem, térjünk vissza a könyvre, mondta, a címre, mert magát a könyvet nem ismeri, mi érdekel, kérdeztem, legelőször a vázlatot, mondta, mert hogyhogy *Boldogság könyve*, csak így, egyes számban, mert szerinte sokfajta boldogság létezik, persze hogy sokfajta, mondtam, és a könyv nem hallgatja el egyiket sem, módszeres és okos könyv, nincsenek benne elhallgatások, mindegyiket végigtárgyalja, mindenekelőtt a szerelmit, akkor nem a társadalmat satöbbi, kérdezte, úgy érti, nem ezeket helyezi előtérbe, hát nem, mondtam, lufikon krepp-papírcsíkokon suhantunk át, cukorkák ragadtak a bicikligumira, ha leszállunk, csokolózni szeretnék veled, mondta.

Nagymama: (*Én még egyszer a boldogságot*) Már késő, mondta a doktor, semmit nem lehet, hogyhogy semmit, kérdeztem, a gyermekkel biztos semmit, a kezét széttartotta, az ujjait is egymástól jó távol, és a szakácsnő egyenként megtörölgette, a körmeit is, látod, Ida, mégiscsak a gyermek, ő lesz a te boldogságod, mondta a doktor, én rázkódtam, és asszonyom kezét markoltam, és a szakácsnő karját, de biztos, hogy valamit, mondtam, már semmit, mondta, de maga a legjobb nőorvos egész Kolozsváron, én nem szállok le innen, a doktor vizes zsebkendővel mosott, a homlokomat, a nyakamat, én nem szállok le innen, amíg el nem intézi, semmit nem lehet, ismételtette, mint aki megkukult, nem lehet semmit, hajtogatták asszonyom és a szakácsné, és utánozták a doktort, masszírozták a homlokomat, értse meg, három hónap és megszületik a gyermek.

Én: Én is, mondtam, én is csókolózni szeretnék, leszállunk és rögtön, de addig folytasd, kérlelt, folytasd a könyvet, ha nem esik nehezedre, hogy ilyen kényelmetlenül itt a bicikli tetején, és ilyen hosszú mondatokat, ó egyáltalán, mondtam, minden utcában egy vázlatpontot mondok, a Savoyba kanyarodtunk, vagyis egyfajta tartalomjegyzék lesz, mert a teljes könyv mégiscsak háromszáztíz oldal, melyik az első, kérdezte, A szép test boldogsága, mondtam, de részletezzem, a háté, mondtam, A hát boldogsága, csigolyáról csigolyára szeretném.

Nagymama: (*A leszállunkat mondom*) Most szépen leszállunk, mondta, és akkor összepisiltem az egész rendelőt.

Én: Melyik utcába, kérdezte, a Horeába, mondtam, a keréken az a sok rágógumi, a rágógumidarabokon lufidarabok, pirosak és zöldek, mint egy fényességes cirkusz, visítotam, meglobogtattam a taknyos zsebkendőmet, sorold tovább a vázlatpontokat, kérlelt, A bőr boldogsága, kiáltottam, ha leszállunk, a bőrödet, mondta, legeslegelőször megszagolgom, utána lenyalom az illatokat.

Nagymama: (*A kiáltottamot mondom*) Kiáltottam, minden test fű.

Én: Tovább, tovább, kérte, A hajlatok boldogsága a harmadik, a járdáról integettek, hujjogattak, én a zsebkendőmet lobogtattam, a Splaiulmanastiribe kanyarodjunk, kértem, az éles kanyarnál, ha leszállunk, a hajlataimba költözik, mondta, folytasdfolytasd, kérlelt, a bánaté, ez a következő, A bánat boldogsága, hogy jön ez ide, kérdezte, a biciklink megingott.

Nagymama: (*A kanyarodókat szeretném*) A doktor minden mérget elpakoltatott, a kicsi színes üvegeket, konyhából, rendelőből, a titkos kicsi kamrából, meglátom, az élet kialakul, és én vele kanyarodok, a szakácsnőtől üzen-
te a doktor.

Én: Jajlassíts, nagyon félek, kértem, de azt hittem, a boldogságról szól a könyv, ahogy a cím, és az eddigi fejezetek.

Nagymama: *(A féleket mondom)* Főlöleges felhajtás volt, jó pár hétig semmit nem láttam, néha ismételttem, félek, sűrű köd volt.

Én: Igen, a boldogságról, de megemlíti a váratlanságokat is, mondtam, hogy a váratlanságokból bánat lesz hirtelen, mert ez egy túlélő könyv, lassíts, lassíts.

Nagymama: *(A bánatot mondom)* És a bánatból megszületett anyád.

Én: Készüljünk a leszállásra, kértem, a biciklit támasszuk egy színes falhoz, és érjünk földet, rendben, monda, és jöjjenek a boldogságok, A szép test boldogsága, a háté, a bőré és a hajlatoké, sorolta, és kiegészíthetjük további fejezetekkel, mire gondolsz, kérdeztem, nyakra és vállra, és a mell alatti hajlatra, legvégén a lábfejre, ezzel fejezné be, egybevennénk magunkat, és szavakkal is keverednénk.

A járókelők jó ideje kiáltoztak, mutogattak felénk, egy nő a bicikli mellett futott, amíg csak bírta, rá se hederítettem, vérzik, ordította, ömlik belőlem a vér, most mit mondjak, gondoltam, nem magyarázhatom el az egész családunkat az elejétől sluszpász a végéig, innen, a bicikli tetejéről, hogy velünk egyszer az égvilágon minden megeshet.

Nagymama: Befejeztem.

Én: kihajtottunk a városból, A szűzesség boldogsága, kiáltottam, a boldogság, hogy vér lesz belőle, és csak utána jönnek a váratlanságok, mi történik velem, itt a bicikli tetején, kérdezte, ezt nem lehet elmagyarázni, a gondolat szétrepesztette a testemet.

A Splaiulmorarilorba hajtottunk, A bánat boldogsága, mondtam, amikor a dolgok egyszer csak megfordulnak, az élet fejest ugrik, és mindenből bánat lesz, de ezek csakfeltételezések, kiáltotta, azért elsorolom, mondtam, a szép test bánata, a háté, és ezen belül minden csigolyáé, a bőr bánata, a hajlatoké. A lélek váratlanságaiból mind.

Vége, mondtam nagymamának, nem lesz ma bejegyzés.

Persze. Már nem lehet. Azt jegyezzük be, amit nem lehet mondani.

(második pillanás – cselekvős)

(a test váratlanságairól)

Bánat, bánat. Négy év üresjárat, míg végre jelt kaptam.

Lejegyeztem, és kétszer újraolvastam. Ezzel fejeztem be, NEM ELMONDANI SENKINEK, és itt három felkiáltójel, NAGYMAMÁNAK SEM, itt is három, másodszer sokkal körültekintőbbnek lenni.

Az igét *A parázna nő*-re változtattam, a János 8,1-11-re, az ének a *Holtig bánom*, kalotaszegi.

Nagymama aznap nyugodt volt, nem szipogott, nem szaladgált, egész nap csak énekelt.

Négy éve a gyermekkel töltöm a napjaimat, nem vinne rá a lélek, hogy kivonjam magam ebből a nyomorúságból. A biciklizés utáni hónapban született, beteg, mondta az apja.

A gyermeket nagy nehezen anyámra passzoltam, és be a szobába, az Íróasztalhoz.

A sűrítés a feladat, a háromoldalmi jegyzetből bejegyzést formálni. És ez nem rövidítés, ha valaki megkérdezné, mit csinálok, azt mondanám, ki-préselek a szövegből minden levegőt. Az maradjon, ami életbe vágó, túlelvő szavak, kötőanyag nélkül.

Ezt mondanám, ha kérdeznének. A történetről hallgatnék, és akkor mi marad, kérdeznék. A kisprófétákat említeném, leginkább Ámoszt, aki minden éjjel felfelé koslatott, mégsem bolondult meg.

Kialakult a végleges verzióm.

Tegnap történt.

Visszaadtad egyetlen szerelmemet, a biciklist. Négy évig tartó bánat, de ennek vége.

A gyermeket szeretjük. Ragaszkodunk hozzá. Nem beszél és nem jár, de az ülést fél óráig is bírja. Két órát alszik éjjel, nappal kicsit többet.

Én a nappalokat vállaltam, születésétől kezdve.

Gőgicsél és sír, a hangszíne kellemes. Ha egészséges volna, operaénekes lehetne.

Tegnap történt. Az orvosi rendelő várótermében voltunk. Fordulj felém, kértem, te kicsi drága.

Egy órája rázogattam a babakocsiban.

Nem vették előre, sosem veszik, mert megszokták, orvos, asszisztens, mindenki.

Receptírásra jöttünk.

A sok embertől eltorzul az arca, a hangja kilyukad. Nagy hasával mindig az ég felé nyomul.

Nem engednek előre.

Leguggoltam, fordulj felém. Kicsi drága. Ne ugorj ki a világból. Felém. Felém.

Ekkor történt, a harmadik felém-nél.

Elmosolyodott.

*Kocsistól felemeltem, és kifutottam az udvarra.
A gyermek mosolygott.
Felhívtam az apját, mosolygott valaha a gyermek, nem, soha.
Mindenki kiszaladt utánunk. A rendelő kiürült.
Már egy napja tart.
Ő eltörölheti a bűnöket.*

*Az ének a Holtig bánom, kalotaszegi.
2015. március 21-én jegyeztem be.
Drágaúrjézus.
Te borítod ránk a váratlanságokat.*

Muszáj újraolvasni. Újraolvastam.
De erős hányingerem lett, rosszul vagyok, panaszkodtam nagymamának, a bejegyzésem szétesik, valahogy nem életbe vágó. *Régtől fogva régi kérdés trararidiridirom, énekelte nagymama.*

Sok a fölösleg, már a harmadik sorban, a *Ragaszkodunk hozzá-nál*, és a váróterem, soroltam, *Régtől fogva régi kérdés trararidiridirom*, felelte nagymama, és hogy a nappalokat vállalom, az sem kell, *A válasz rá, trajdiridirirom oj oj, trajdiridirirom, ha úgy tetszik, válaszolhatsz így, trajdirim.*

Kialakult a legvéglegesebb verzióm.

Tegnap történt. Visszaadtad egyetlen szerelmemet, a biciklist. Négy évig tartó bánat, de ennek vége. A gyermeket szeretjük. Tegnap történt. Elmosolyodott. Felhívtam az apját, mosolygott valaha a gyermek, nem, soha.

*Egy napja tart.
A váratlanságokat te küldöd. Drágajóistenem.*

Beszippantod a bűnöket.

Az ének a Holtig bánom, kalotaszegi.

2015. március 21-én jegyeztem be.

Mátyus Melinda, hajadon diakónus

A tördelésén is igazítottam, kipróbáltam lapszél méretben is, és elhagytam a központosítást.

*Tegnap történt
Visszaadtad egyetlen
szerelmemet a biciklist
Négy évig tartó
bánat*

*de ennek vége
A gyermeket szeretjük
Tegnap történt
Elmosolyodott
Felhívtam az apját
mosolygott valaha
a gyermek
nem soha
Egy napja tart
A váratlanságokat
te küldöd
Drágajóistenem
Beszippantod
a bűnöket
Az ének
a Holtig bánom
kalotaszegi*

Nagymama egész nap az ágyamban trallallázott, már a húslevesnél elvonult, és egy órája fújta. *Elmentem én sétálni trallalallala, elmentem én sétálni trallalallala*, a teába mártogatta az ujját, a sorok végén lenyalta, és hangosan cuppantott, *Egy legénnyel találkoztam, aba, aba, egy legénnyel találkoztam, aba*, és az *ahá*-t saját dallammal énekelte.

Elővettem a bejegyzést, és szöszöltem, és nagymama váltott, *Régtől fogva régi kérdés*. És vezényelt hozzá.

Két éve boldog. Mióta egyik vasárnap belefeküdt a fürdőkádba, és tíz perccel később Kolozsváron szállt ki. A kolozsvári fürdőszoba sötét volt és hideg, a kád körül is mindenhol az a szaros vaslemez és a méregzöld fa.

Mindegy, innentől Imre szappanozta. A hátát masszírozta, és az óriási anyajegyét körbecsókolta. És a törülközőre tapasztotta nagymama harminchatos lábacskaát. Kézbe vette, és a lábujjait egyenként megszagolgatta, és elindult felfele, a combhoz. Nagymama eddig bírta, nagyoncsiklik juuj, gyorsan visszacsiklintotta. Elkanászosodtál, mondta nagyapámnak. Nem Kibéden vagyunk.

Mióta nagymama boldog, gyakrabban járok haza, úgy hetente háromszor. Mehetek a régi szobámba, nem zavarom, nem kell beszélgetni, válaszolgatni sem, a gyermeket nagymama mellé fektetem, és nézik egymást, kacagnak vagy sírnak.

Aznap mégis kint hagytam a gyermeket. Mert ebédnél anyám rámosolygott, erre felbátorodtam, nagyonkérlek, csak egy órányit, elviszed a játszótérre. Vagy a sportpályára, ha nem akarod, hogy lássák.

Kulcsra zártam az ajtót, készenlétben volt a ruha, a parfüm, Zara csipke bokaruha és Nina Ricci, Airs du Temps, mindkettőt akkor, ha egyedül ünnepelek.

Hangosan kell átolvasni, mondtam nagymamának, hogy halljam, ha valami nem stimmel. És utána jegyzem be, ha tényleg életbe vágó. És nem a háromoldalas fosást olvasom, mondtam neki, egyből a véglegeset.

Elkezdtem.

Tegnap történt. Visszaadtad egyetlen szerelmemet, a biciklist, erre nagymama felült, Válaszolhatsz így, trajdirim, És marad a régi kérdés. De a dalt a sor végére elveszítette, nyújtottan lamentált, És marad a régi kérdés, És marad a régi kérdés.

A második sornál megszakítottam a felolvasást, mert itt van ez a szöveg, mégpedig ez a szó, hogy *szerelmem*, abban a mondatban, hogy *Visszaadtad egyetlen szerelmemet, a biciklist.*

Anyámmal négy napja ezen csetepatéztunk. Hogy az én szerelmem az enyém-e vagy másé, hogy már négy éve, nem az enyém és nem szerelem.

Mindig ezen megyünk össze, ez a vesszőparipája, szeretvagnemszeret, nem szeret, mondja, ha szeretne, nem engedné, hogy én így, a levegőben. És ő éli világát, de milyen világát, replikáztam, hát minden éjszaka az övé a gyermek.

És a feleségéé, anyám ide akart kilyukadni.

Figyelj, mondtam, elmondok valamit, hogy legyen ennek vége, unom a cirkuszt. Ez nem igaz, ő nem cirkuszol, hadonászott, én mindent túlmondok, az én anyám hadonászott, drágajóistenem, hol van anyám régi finomsága. Láthatom, hogy kiáll mellettem, mondta, amikor pedig apám és a szomszédok, és senki más, egyes-egyedül ő. Anyám.

Elmondom és megérted, mondtam, hogy ő is. Csak másképp. Mert férfi, és bonyolult is a helyzete. De anyámnak a könyökén jön ki, soha nem mondok semmi lényegeset és semmi újat, pedig de, mondtam, például, hogy a szerelem nem ilyenvagyolyan. Ez szerintem fontos. Hogy itt ez a végtelen sok nő és férfi, és a végtelen sok nőnek és végtelen sok férfinak a permutációja. Na ilyen sokféle a szerelem. Nem vehetsz mindenkit közös nevezőre. Szokd meg, nemcsak te és apám.

Anyámat a kicsi székemre ültettem, régebb etetőszék volt, rég-rég biliszkék, még óvodáskoromban. Három évet végighánytam benne.

Elkezdtem.

(harmadik beszámoló, két hete és négy napja, még csak harminckét évesen)

Két hete történt.

Visszavitettem a gyermeket, ahogy szoktam, nyolckor. Mindketten otthon voltak.

A felesége mosogatott, meglátott, és a gyermekért nyúlt.

De a gyermek nem akart, kicsavarta a végtagjait, és vonított, végül is egész nap velem van, mondtam a feleségének.

Talált egy intézetet. Hatvan kilométer.

De én ezentúl is, én minden reggel héttől este nyolcig, akkor a gyermek a földre rángatta magát, és egy ronda, vörös cipőbe kapaszkodott.

Kié ez a gyermek, kérdezte, a tied, mondtam, de hosszabban válaszoljak, a tiéd a gyermek. És ki a gyermek anyja, te vagy, de mondatban, te vagy az anyja, az anyja, ismétetem, az anyja.

Akkor miért viszem el. Minden reggel. Este nyolcig. Csak harminckét éves vagyok, és szabad.

Mert én végleg a diakóniát, mondtam. Nem a szószéket.

A gyermek a cipőt harapdálta, kiguvadtak a szemei, mit keres egy ilyen házban egy vörös cipő.

Nem mondtam hangosan.

Neked vettem, mondta, ilyen gyermekkel nem lehet túsarkúban.

De egész nappal én vagyok vele. És ennek már négy éve.

Hátezaz. Pedig harminckét éves vagyok. És szabad.

A túsarkút a dolgozószobához hajította, és a sarka azonnal letörött. Mert a legolcsóbb bővli.

Nem mondtam hangosan.

Nem bocsát meg, mondta. Majd a gyermek.

De a gyermek nem beszél.

Hátezaz.

A földre omlottam.

Akkor jött ki a dolgozószobából, néztem, mit láthat.

Három csatakos vadludat.

Nem repülünk Afrikába.

Nyújtotta a piros tintás kezét, belekapaszkodtam, és repültem.

Ne bánts, mondta a feleségének. Reggel héttől este nyolcig a gyermekkel van.

Anyám végighallgatott. Ennyi, kérdezte, ült a kicsi széken, és sírdogált. Pedig mindent érthetően és lassan mondtam.

Egy évvel korábban is megpróbáltam.

Mert kezdetesvégezte, hogy az én fiatal életem, mertmégiscsak, Melinda, harmincegy éves vagy, még lehetne rendes életed, nemszeret, nemszeret.

Kint is ilyesmik érnek, utcán vagy üzletben, ott pláne. Vagy ha tornázatom a parkban. Az első percekben a kocsiban hagyom, kitakarom, és minden végtagját jól megmozgatom. Utána leterítek egy kicsi plédet, és ráfektetem, tíz percig bírja. Vagy ha orvoshoz viszem. És a nagyszülőkhöz, oda is én, minden hónap első szombatján. És lépcsőn, trolin, autóbuszban.

Nem néznek rá. Ha segítséget kérek, megszólítanak, milyen nagy türelmem van, hallgatok, erre felbátorodnak. És kérdezősködni kezdenek, valami genetikai betegség, nem vagyok barátságtalan, így belelendülnek, és sorolják sorolják, agysorvadás volna vagy szklerózis multiplex. Vagy gyermekbénulás, jaj mondjak már valamit. Hogy miről van szó.

Nézem őket, egyáltalán nem csodálkozom az izgatottságukon, végül is egy közönséges hétköznapi, és az ölükbe hull az egészségük.

Oxigénhiány, mondom ilyenkor, sima oxigénhiány, és megyek tovább, de meséljem el, megérintik a kabátomat, hogy milyen körülmények között. És hány pillanaton múlt az egész.

Ekkor kimondom. Nem az enyém a gyermek. De minden rajtam múlt.

Fog beszélni, nem, mondtam. Soha nem fog. Az utolsó hónapokra az ordítása is elfogy.

Kétszer-háromszor megtörtént, hogy nem bírtam, kiemeltem a kocsiból, és elfutottam vele.

Biztosnemszeret, mondta anyám. Belelovalja magát, és rosszul lesz.

Egy éve kezdődött a betegsége, akkor a mentőket is kihívtuk, csak harmincegy vagy, még harmincegysem, még csak, csak, mindene görcsbe rándult, kézfeje, szája, kalciumhiány, mondta az orvos. Ezentúl semmi izgalom. Fél órába telt, mire visszatért hozzánk, mi lesz veled, Melinda, sírdogált, ilyen anyám, még most is én. Ráadásul nagymama is az övé, mióta három éve az Alzheimerével Kolozsvárra költözött.

Apám a tévéhez vonult, ötkor Strauss.

Jó, elmondok valamit, kezdtem. Hogy végre megnyugodj. Simogattam anyám arcát, a régi pisilős széket a kanapéja mellé tettem, belecuppant-

tottam a tenyerébe, szeretnéd, hogy besötétítsem a szobát. Vagy teát és tudomiséen valamilyen gyümölcsöt.

Mintha te lennél Freud, és én egy öreg hisztérika. Semmi humora anyámnak, legnagyobb igyekezetében is csak ilyesmiket tud.

Fogalmad sincs, mennyire szeret, kezdtem.

(második beszámoló, három éve és egy hete, huszonkilenc évesen)

Egy hete történt.

Visszavittem a gyermeket, ahogy szoktam, nyolckor. Mindketten ott-hon voltak.

A felesége mosogatott, meglátott, és rögtön a gyermekért nyúlt.

De kicsavarta a végtagjait. Vonított, kicsi száraz hasát az égre emelte.

Talált egy intézetet, mondta. Hatvan kilométer.

De én ezentúl is, mondtam, én minden reggel héttől este nyolcig. A gyermek a földre rángatta magát, leesett a váza is, szegfűstől. Kicsi ebihal.

De ugyan miért, kérdezte a felesége, minden reggel héttől este nyolcig.

Mert jövőtől szakképzett diakónus leszek. Gyakorlok.

Felhúzta magát, allergiás a hitbeli dolgokra, a szakképzett embereké a világ, mondta, és ráült a zongorára.

Bongott a szoba, még a gyermek is észrevette, pedig gyengén hall. A zongorát akarta.

Két ujját kinyújtotta, és nyöszörgött. Ilyenkor kipróbálná magát.

A levegő összebongósodott, a gyermek vonított, de nem mozdulhattam. Ha ilyen ellenséges.

A diakónusoké a világ, és kibővítette a mennyek országával.

Erre jött ki. Idegesen, mert két egész flekket elveszített.

Ránk nézett. Három csatakos vadlúd.

Nem repülünk Afrikába.

Nyújtotta a kezét, az ujjai piros tintásak voltak, belekapaszkodtam, és repültem.

Ne bánts, mondta a feleségének. Reggel héttől este nyolcig a gyermekkel van, csak ismételte.

Nem bocsát meg, mondta a zongora tetejéről a felesége. Soha.

Majd a gyermek.

De a gyermek nem beszél.

Nem válaszoltak. A szegfűt sem szedtük össze, a gyermekekre rá se néztünk.

Mi lesz így velünk.

Hiába meséltem el, anyám bánatos maradt. Biztosnemszeret. Következőkor azért is felvételt készít, hallgassam meg a beszámolómat.
És mutassak benne egyetlenegy világloló mondatot.

Amikor először hazavittem a gyermeket, már nálunk lakott nagymama. Nem jeleztem, hogy viszem, de miért jelezném. Hazamentem.

Othton nagymama a csípőműtétet kínálódta, leginkább az almafa alatt. Anyám cseresznyefa nyugágyat vásárolt neki, és csengőt, viktoriánus nagymama, apám két hónapig így szólította, nagymama vízért, pisilésért, leginkább rövid és hosszabb, általános beszélgetésekért csengetett.

Ha Imre látná. De nem látta, és nagymama sírt.

Betoltam a babakocsit, a kaput visszazártam, és egyenesen nagymamához. A gyermek még kicsi volt, két hónapos. Orrig takartam, ne lássák rögtön, már az első pillanatban a betegségét.

Jesszusmária, Melinda! Kiézagyermekek?

Nem lehetett szót érteni nagymamával, pedig vele mindig, csengetett anyámnak, azt is megtagadta, hogy ringassa a kocsit. Pedig pisiltem össze magam, az egész városon keresztültoltam a gyermeket.

Anyám félpapucsban szaladt, Jézusmária, Melinda. Kiézagyermekek?

Apám a tévéhez zárkózott.

Kiézagyermekek, egyéb nem jutott eszükbe, ezt ismételték, kiézagyermekek.

Nem szerették meg. Nem érdeklődtek, nem kérdezték a nevét, hogy meggyógyul-e valaha. És mi a diagnózis. Nagymama egyszer a mellemet is kikapogatta, amikor elszundítottam, ezzel a gyermekkel baj van, mondta. Kié ez a gyermek? Ha nem a tied?

A szerelmemé.

Az ebédek is kiszámíthatatlanok lettek. Pedig alkalmazkodtam, a gyerekkocsit az asztal mellé húztam, jól elfértek tőle, és segítséget ritkán kértem. Ha toporzékolt, kivittem az udvarra.

Első évben nem is beszélgettünk. Nem egyeztünk meg, csak úgy kialakult ez a szótlanság.

Apám beszerzett egy fülest, erős basszussal, hogy ő mindig ilyenre vágyott. Egyfenét, utálja a technikát. Be sem kapcsolta rendesen. Üresen repelt a fejével, ráadásul Straussra.

Anyám a késeket és villákat pakolgatta, és nagymama sem emlegette Imrét. Nézte, ahogy anyám pakol.

Nahát, mondtam, akkor mi megyünk. A gyermeknek születésnapja van. Egyéves.

Egyszerre kezdtek sírni. Nagymama, anyám és apám a fülessel, az arcukat eltemették és sírtak. Végigsimogattam a fejüket, rosszul gondoljátok, a helyzetem nem ilyen kétségbeejtő.

Mert szeret.

Anyámmal bementünk a szobámba, és nagymama is utánunk sündörgött. Apám fülhallgatósan a tévéhez, dupla Strausszal.

A gyermeket a konyhában hagytam, végül is mindegy, ilyenkor fáradt, a jobb lábfejét és a kezujjait mozgatja.

Nagymama és anyám az ágyra vetették magukat, két töltött káposzta, mondjad, kezdjed, de nem siethettem, jól meg kell gondolnom, hogy fogalmazzak. És becsapni sem szeretném őket. Pontosan elmondok mindent, mondtam nekik, nem részletesen, de pontosan.

Mintha szószéken lennék.

Jó, mindent elmondok. De kérlek, értsetek a szóból.

(első beszámoló, négy éve és két hete, huszonnyolc évesen)

Két hete történt.

Visszavitettem a gyermeket, ahogy szoktam, nyolckor. Mindketten ott-hon voltak.

A felesége mosogatott, meglátott, és a gyermekért nyúlt.

De az kicsavarta a végtagjait, és vonított, végül is egész nap velem van, mondtam a feleségének.

Talált egy intézetet. Csak hatvan kilométer.

De én ezentúl is, mondtam, én minden reggel héttől úgy este nyolcig.

De kié ez a gyermek, kérdezte, a tied, mondtam. Hátezaz.

Most mehetett el az utolsó tanítványa, egy nagydarab, kövér férfi.

Akkor miért viszem el a gyermeket, minden reggel este nyolcig. Huszonnyolc vagyok, és szabad.

Mert én a diakóniát, mondtam.

A tanítványai egytől egyig hatalmas, nagydarab férfiak, kinyitják a torzukat, és a másvilágig érnek.

Furcsa nap lehetett, mert hopp, felállt a zongoraszékre, és a cetliit szét-szórta.

Szöveges, kottás cetlik. A tanítványai eléneklik, ő kijavítja a hibákat, és közben zongorázik. Ez a munkája.

Ha velem lennél, mondtam egyszer a férjének, miután bicikliztünk, mielőtt megszületett a gyermek.

Akkor csendben lehetnél. Eljöhet az idő, de mikor jön el, semmi közelebbit nem tud mondani. Ebben maradtunk.

Az egyik cetli a gyermek orrára esett, húzogatta a homlokát, menjek oda vagy ne menjek, menjek és vegyem el a cetlit, és az összes többit is szedjem össze. Mit csináljak? Nézttem a gyermeket.

Nem indulhattam, végül is ő az anyja.

Végre levette a cetlit, és nekem nyújtotta, olvasd, mondta, nagyon erősen, ahogy a tenorok. És én ráéneklek a dallamot.

Ha ilyen fontos neked. Hangosan, kifejezően olvastam, *Kézzelet ír könyv nyílik ottan.* Tovább, mondta, folytattam, *Világ terbe, minden ott van, / Ítéltre felrovtottan. / Bíró majd ha széket ül ott, / Minden rejtek felderül ott, / Zsoldot bűn el nem kerül ott.*

Még egyszer, mondta, onnan, hogy *Minden rejtek felderül ott.*

Menni akarok. Még nem mehetek. Ilyen ez a játék.

Jó, még egyszer, *Minden rejtek felderül ott,* olvastam.

Most pedig értelmezzem, ezt az egyetlen sort, hogy minden rejtek felderül ott. Tudom, mit akarsz, mondtam, erre visszaénekelte, navégre.

És innentől csak énekelt.

Hogy az ő férje, ez a nagyéshíres író, aki egy egész órát késett. Amikor nem lehet késni.

Mert egyetlenegy kibaszott perc, és jön az oxigénhiány, és a gyermek soha nem fog beszélni.

Akkor jött ki a férje.

Leemelte a zongoraszékről, ne vedd magadra, mondta nekem, rám adta a kabátot, és végiggombolta.

Nézttem, mit láthat, három csatakos vadludat.

Nem repülünk Afrikába.

Nyújtotta a karját, kikísérlek.

Ne bánts, mondta a feleségének. Reggel héttől este nyolcig a gyermekkel van.

Kikísért.

Újraolvasom, mondtam nagymamának, *Visszaadtad egyetlen szerelmemet, a biciklist,* nagymama hanyatt vágta magát, *Régtől fogva régi kérdés,* válasszolta.

Ha ezen az egy szón valahogy túljutnék, hogy *szerelmem.*

De, ha arra gondolok, hogy tegnapelőtt felhívtam, és megkérdeztem, mosolygott valaha a gyermek, és ő azt mondta, nem, soha, és még hozzáfűzte, hogy ez kész csoda, és értem van.

Bejegyzem, mondtam nagymamának, *A válasz trajdiridirirom*, énekelte vissza.

Tegnap történt. Visszaadtad egyetlen szerelmemet, a biciklist. Négy évig tartó bánat, de ennek vége. A gyermeket szeretjük. Tegnap történt. Elmosolyodott. Felhívtam az apját, mosolygott valaha a gyermek, nem, soha.

Egy napja tart.

A váratlanságokat te küldöd. Drágajóistenem.

Beszippantod a bűnöket.

Az ének a Holtig bánom, kalotaszegi.

2015. március 21-én jegyeztem be.

Ez az én csodám.

M. Melinda, hajadon diakónus.

És egy cetlitre ezt:

Lidia érett volt, sokat szült, és sokat szenvedett. Megérdemelte a csodát.

Nagymama fiatal volt, egyszer szült, kétszer szoptatott, és sokat szenvedett. Megérdemelte a csodát.

Anyám érett volt, kétszer szült, és utált minden férfi és női testet. Megérdemelte.

Én nem szültem. De holtig bánom, amit cselekedtem, ezért szenvedéseimtől megszabadított. És vigasztalt, megérdemlem a csodát.